

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Shrnutí výsledků aktivit projektu

Bipartitní platforma
Těžební průmysl
zastoupená ZSDNP a OS PHGN

- A) Přijaté závěry pro projednávané oblasti
- B) Využití v praxi
- C) Závěrečné shrnutí realizace klíčové aktivity

A) Přijaté závěry pro projednávané oblasti

V rámci projektu bylo zpracováváno celkem 5 témat:

Témata:

- 1) Vliv legislativy na odvětví a činnost sociálních partnerů
- 2) Kolektivní vyjednávání a pracovní právo v kolektivním vyjednávání a v odvětví
- 3) Energetická unie a její cíle do roku 2030 a její vliv na budoucí těžbu a využívání domácích energetických surovin
- 4) Vliv novely horního zákona na těžební organizace 5) Restrukturalizace regionů postižených těžbou
- 5) Restrukturalizace regionů postižených těžbou

Závěry:

1) Legislativa:

Účastníci se shodli, že je nutné vyvíjet takovou aktivitu, aby se s principy právní úpravy seznámily právě ty subjekty, které s organizacemi sociálních partnerů přicházejí do styku a vzájemná jednání nezatěžovaly a nezdržovaly zbytečnými a neoprávněnými požadavky.

Z hlediska legislativy se tedy jeví právní úprava jako uspokojivá a účastníci nevznesli požadavek na její změnu. Je však třeba zajišťovat informovanost na úrovni podnikové, a to jak na straně odborů, tak na straně zaměstnavatele, ve vztahu ke státním orgánům zejm. soudům i třetím subjektům i uvnitř organizačních struktur vůči zástupcům organizací, kteří s dalšími subjekty jednají.

Účastníci za stranu odborů se shodli na požadavku v legislativním procesu prosazovat vyjmutí povinnosti zveřejňovat účetní závěrku pro odborové organizace. Zaměstnavatelská organizace takový požadavek nemá.

Ochrana osobních údajů z hlediska činnosti odborové organizace a organizace zaměstnavatelů.

Účastníci se shodli, že právní úprava v této oblasti je uspokojivá a nepožadují změny. Problémem je však někdy její naplňování v praxi buď z neznalosti nebo zneužívání jako záminky pro nemožnost plnění. Považují tedy za nutné řešit informovanost a naplňování právní úpravy v praxi.

Odborové organizace a organizace zaměstnavatelů z hlediska zákona o skutečných majitelích.

Úprava nabyla účinnosti dne 1. června 2021 ve znění, které nevzbuzuje pochyby, že se na odborové organizace a organizace zaměstnavatelů nevztahuje. Byla tedy přijata tak, jak účastníci požadovali. Žádné negativní dopady nemá, odborové organizace ani organizace zaměstnavatelů nezaznamenaly žádné pokusy o její zneužití tím, že by se někdo pokusil jejich prostřednictvím legalizovat výnosy z trestné činnosti.

Řešení sociální situace propouštěných zaměstnanců v těžebních regionech a) Nařízení vlády č. 167/2016 Sb., o příspěvku ke zmírnění sociálních dopadů souvisejících s restrukturalizací a útlumem činnosti právnických osob zabývajících se těžbou černého uhlí, v platném znění. Úprava ve stávajícím znění byla přijata v souladu s požadavky účastníků, v současné době účastníci nezaznamenali žádné problémy, oblast úpravy je tedy uzavřena. b) Nařízení vlády č. 342/2016 Sb., o příspěvku ke zmírnění sociálních dopadů souvisejících s restrukturalizací nebo útlumem činnosti právnických osob zabývajících se těžbou uhlí nebo uranu Úprava ve stávajícím znění byla přijata v souladu s požadavky účastníků, oblast úpravy je tedy uzavřena. c) Rozšíření odstranění tvrdosti zákona u některých hlubinných horníků Úprava ve stávajícím znění byla přijata v souladu s požadavky účastníků. Z legislativního hlediska tedy účastníci považují oblast za uzavřenou. Považují však za nezbytné sledovat její naplňování v praxi až budou oprávnění z této úpravy odcházet do důchodu.

Kurzarbeit Vzhledem k tomu, že stávající úprava byla přijata v dohodě sociálních partnerů a její finanční dopady jak na zaměstnavatele, tak na zaměstnance se očekávají pozitivní, jak uvedl předkladatel v důvodové zprávě, účastníci považují tuto oblast za uzavřenou.

Novela zákoníku práce Ve sledovaném období úprava nečinila problémy, ale vzhledem k tomu, že doba od nabytí účinnosti novely zákoníku práce je poměrně krátká a k naplnění některých ustanovení ani dosud nedošlo (např. úhrada újmy v případě smrti zaměstnance v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání), je i nadále nutné sledovat dopady do praxe.

2) Kolektivní vyjednávání

Strana zaměstnavatelů i strana oborů považuje kolektivní vyjednávání na podnikové úrovni za jednu ze svých priorit. Přínos vyjednávání samotného i uzavřené kolektivní smlouvy je pozitivní jak pro zaměstnance, tak pro zaměstnavatele. Kolektivní smlouva nejen svým obsahem ale i svou samotnou existencí přispívá k lepší atmosféře na pracovišti.

Význam kolektivní smlouvy a kolektivního dialogu pak roste, jestliže se situace ve firmě stává nejistou, komplikovanou, ekonomicky se zhoršující, a to ať je důvodem změněný přístup vlastníka či vedení firmy nebo objektivní skutečnosti jako jsou změny ekonomické či politické dopadající na firmu. V nejbližším období lze očekávat zásadní změny, které budou mít dopady na těžební odvětví, a to z důsledku Green Dealu, epidemie Covid a nově pak též války na Ukrajině.

Účastníci projektu se shodují, že tyto události budou mít dopady i do kolektivního vyjednávání na podnikové úrovni. Považují za vhodné je sledovat, pokusit se předvídat a jednat o možné eliminaci těch negativních. Strana zaměstnavatelů i strana oborů považují i kolektivní smlouvu vyššího stupně za jednu ze svých priorit. Lze očekávat, že zásadní změny uvedené výše (tj. Green Deal, epidemie covid, válka na Ukrajině) budou mít dopady na jednotlivé zaměstnavatele v rámci ZSDNP a kolektivní smlouva by tak měla být základní jistotou pro dotčené zaměstnance.

Účastníci projektu se shodují, že uvedené události budou mít dopady i do kolektivního vyjednávání na úrovni svazů a považují proto za vhodné je sledovat, pokusit se předvídat a jednat o možné eliminaci těch negativních. Z pohledu zástupců zaměstnanců a zaměstnavatelů byla pro kolektivní vyjednávání z pohledu aplikované legislativy významná ustanovení § 276 a dalších zákoníku práce ve vztahu k právu na informování zaměstnanců o významných otázkách týkajících se těžebních společností a jejich zaměstnanců, zejména o ekonomických, výrobních, organizačních, personálních a jiných otázkách ovlivňujících fungování společností na trhu. To se týká i práva na přístup zaměstnanců k informacím tzv. nadnárodního charakteru u zaměstnavatelů, kteří působí na území členského státu EU se sídlem v ČR (§ 288 a násl. ZP, směrnice Rady 2002/14/ES, kterou se stanoví obecný rámec pro informování zaměstnanců a projednávání se zaměstnanci v rámci ES). Zaměstnavatelé sdružení v ZSDNP tuto povinnost plní prostřednictvím odborové organizace, formou konferencí či jinými akceptovatelnými formami.

Účastníci projektu se shodli, že zkušenosti z kolektivního vyjednávání ukázaly na vhodnost a potřebnost tohoto stylu. OS PHGN i ZSDNP se shodují na tom, že budoucnost těžebního odvětví je jejich společným zájmem a chtějí pokračovat a prohlubovat svoji dosavadní spolupráci při jednáních a aktivitách týkajících se těžebního průmyslu. OS PHGN i ZSDNP považují Dohodu o spolupráci uzavřenou mezi OS PHGN a DIAMO,s.p. za vhodný a užitečný nástroj k prohlubování sociálního dialogu a jsou připraveni vyvíjet činnost k naplňování této dohody. OS PHGN vyjádřil připravenost uzavřít obdobnou dohodu o spolupráci rovněž s jakoukoliv jinou společností, která projeví zájem a působí v ní členská odborová organizace OS PHGN.

OS PHGN i ZSDNP považují za vhodné podporovat i jiné nástroje sociálního dialogu než je jen kolektivní smlouva a Dohoda o spolupráci a jsou připraveni na nich spolupracovat.

3) Energetická unie a její cíle do roku 2030

V rámci tématu Energetická unie a její cíle do roku 2030 a její vliv na budoucí těžbu a využívání domácích energetických surovin byly v rámci tematických setkání diskutovány a zkoumány dopady stanovených dimenzí Energetické unie na domácí uhlí. Po těžbu a využití uhlí je klíčová dimenze dekarbonizace vzhledem k cíli EU postupně ukončovat éru fosilních paliv.

Zásadní jsou i dimenze bezpečnosti dodávek energie a integrace trhu s energií z hlediska stability, bezpečnosti dodávek energie a předcházení elektroenergetickým krizím. **Strategii Energetické unie ZSDNP i OSPHGN podporují**, při tematických setkáních však bylo poukázáno na důsledky transformace celého energetického systému a s tím související řešení sociálních dopadů a zajištění nutných vysokých finančních prostředků.

Tematická setkání uskutečňovaná v průběhu trvání projektu se věnovala požadavkům vyplývajícím pro členské státy EU z Energetické unie. Velkou pozornost věnovali účastníci tematických setkání vnitrostátnímu plánu v oblasti energetiky a klimatu, kdy požadovali diverzifikaci energetického mixu a zajištění co možná nejvyšší možné soběstačnosti v zásobování energií. U legislativního balíčku Čistá energie pro všechny Evropany ocenili cíl předcházet elektroenergetickým krizím, ale upozorňovali na důsledky narůstajícího objemu volatelné elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie a na nutnost jištění stabilními zdroji energie do vyřešení ukládání elektřiny. V souvislosti s trendem odchodu od uhlí v EU byly diskutovány výstupy z české Uhelné komise, která byla v průběhu projektu založena. Vzhledem k zastoupení ZSDNP i OSPHGN ve všech třech pracovních skupinách Uhelné komise bylo možné se na činnosti Uhelné komise aktivně podílet. Zásadním požadavkem je stanovení termínu odchodu do uhlí pro výrobu elektřiny a tepla na základě analýz dopadů na průmysl, pracovní místa a situaci v uhelných regionech a zejména včasná náhrada odstavovaných uhelných zdrojů a zajištění záložních zdrojů. Vzhledem k tomu, že budoucnost těžby a využívání uhlí ovlivňují, až určují, dopady energeticko- environmentálních unijních směrnic i národní legislativa týkající se těžby uhlí, zapojili se členové ZSDNP do procesu stanovení nových závěrů o nejlepších dostupných technikách (BAT) pro velké spalovací zdroje (VSZ) U BAT pro VSZ stanovované na základě směrnice EU o průmyslových emisích se podíleli na procesu stanovování emisních limitů a účastnili se i žalob za procesní pochybení a právně nesprávně stanovené emisní rozsahy pro NO_x a rtuť ze strany EU. Soudní dvůr pochybení Evropské komise uznal a je naděje, že intenzivní řešení této kauzy povede k poučení a že opakování takových pochybení vůči členským státům EU bude eliminováno. Co se týče národní legislativy, účastníci tematických setkání se velmi aktivně se podíleli na novele horního zákona z hlediska úhrad z vydobytých nerostů a převodu finančních prostředků na sanace a rekultivace na speciální vázané účty. Systematickými a řádně zdůvodněnými připomínkami bylo dosaženo vyřazení nereálných návrhů, zejména u převodu finančních prostředků na vázané účty. Zásadní pozornost byla při tematických setkáních věnována Zelené dohodě pro Evropu, klíčovému dokumentu dekarbonizace. Při diskusích uznávajících nutnost ochrany životního prostředí a snižování emisí skleníkových plynů bylo upozorněno na skutečnost, že Česká republika bude jako silně průmyslová země mít vyšší náklady při transformaci energetiky a při úsilí o zachování konkurenceschopnost českého průmyslu.

Hlavními požadavky při diskusích byly: technologická neutralita, nákladová efektivita a globální zapojení velkých znečišťovatelů, především Číny, Ruska a USA. Se stejným nasazením byl diskutován balíček opatření pro realizaci Zelené dohody pro Evropu Fit for 55.

Byly připomínkovány zejména návrhy opatření s dopadem na uhelný průmysl, zejména revize obchodování s emisními povolenkami (EU ETS). Členové tematických setkání se vymezili proti novým navrhovaným regulačním opatřením, která nejsou v souladu se záměrem obchodování s emisními povolenkami jako tržním nástrojem a uměle snižují počet povolenek a zvyšují cenu

elektriny. Vyjádřili pochybnosti k návrhu na dosažení 50% podílu vodíku z OZE do roku 2030, k návrhu zdvojnásobení navýšení úspor energie od roku 2024, požadovanému snížení emisí u osobních automobilů i plánovanému masivnímu rozvoji elektromobility.

Jednoznačně nesouhlasili s hlasováním kvalifikovanou většinou u revize směrnice o zdanění energetických produktů. Podpořili proto Senát v přijetí odůvodněného stanoviska (žluté karty) k některým opatřením balíčku Fit for 55 (k revizi EU ETS a reformě rezervy tržní stability, ke zdanění energetických produktů a elektriny, k podpoře energie z OZE a energetické účinnosti. Dále k zavádění infrastruktury pro alternativní paliva, zpřísnění výkonnostních norem pro emise CO₂ pro nové osobní automobily a nová lehká užitková vozidla).

Při tematických setkáních byly využívány i zahraniční zkušenosti a účastníci byli pravidelně seznamováni s řešením odchodu od uhlí v jiných zemích EU, zejména v Německu, největším producentu hnědého uhlí, ale i v dalších zemích, přičemž byly využívány informace získávané z Evropské asociace uhelného průmyslu EURACOAL, jehož je ZSDNP členem.

4) Horní zákon a jeho novela

Zaměstnavatelský svaz důlního a naftového průmyslu vynaložil veškeré úsilí k vysvětlení odborných výhrad k vládnímu návrhu novely Horního zákona na všech svazu dosažitelných oficiálních platformách. Návrh novely horního zákona byl po všech naznačených jednáních zařazen na jednání vlády s nevypořádanými rozpory se stanoviskem předsedy Legislativní rady vlády a po projednání ve vládě zaslán Parlamentu České republiky k dalšímu legislativnímu postupu podle k projednání v Poslanecké sněmovně a v Senátu. **Zaměstnavatelé a odborové svazy v těžebním průmyslu kritizovali, že bylo upuštěno od zpracování RIA** a k přípravě návrhu nebyli přizváni odborníci působící v sektoru těžby a zahlazování následků po hornické činnosti, ač v minulosti takovou participaci opakovaně nabízeli. ZSDNP z toho důvodu připravil svoje vlastní hodnocení dopadů na těžební organizace.

Zástupci zaměstnavatelů dále poukázali na kumulaci dopadů novely na těžební společnosti, na narušení stability podnikatelského prostředí v sektoru těžby nerostů a jeho konkurenceschopnosti a předvídatelnosti a stability právního prostředí v hornictví a hornické činnosti. Poukázali zejména na a) zrušení tzv. pětiletého moratoria zavedeného s účinností od 1. 1. 2017 na nezvyšování sazeb za vydobytý nerost záměrem ročně stanovovat vyšší úhrad za vydobyté nerosty na základě nařízení vlády, b) nově stanovené povinnosti převést finanční prostředky evidované na analytických účtech těžebních společností na zvláštní vázané účty v reálných finančních prostředcích v krátké lhůtě po nabytí účinnosti předmětné novely, c) nově navrhovanou povinnost vytvářet rezervy na technickou likvidaci lomu nebo dolu jako součásti sanace a rekultivace (v rámci připomínkového řízení došlo pouze k dohodě o definici pojmu technická likvidace dolu nebo lomu, nesouhlas se začleněním institutu technické likvidace dolu nebo lomu jako součásti sanace a rekultivace, tj. podléhající povinnosti tvorby finanční rezervy na tyto práce). V kombinaci s nově zaváděnou povinností převodu rezerv evidovaných na analytických účtech na zvláštní vázané účty dle návrhu vlády do 30. 6. 2025 tato kombinace představuje další negativní dopad do disponibilních prostředků organizací v neprospěch investic i programů společenské odpovědnosti firem. d) vyžadování povinnosti hlásit náklady na těžbu a údaje o odbytových cenách, které jsou citlivé a v řadě případů představují smluvní tajemství, e) problém zakotvení Státní surovinové politiky do horního zákona.

Současná závaznost Státní surovinové politiky je dle našeho názoru ponechána na správním uvážení příslušného správního úřadu (opírá se o ustanovení § 24 odst. 2 horního zákona), a není

jednoznačně závazná. Podstata naší výhrady spočívala v tom, že má-li být podle usnesení vlády Státní surovinová politika podkladem pro rozhodovací činnost ministerstev a jiných správních úřadů, je třeba, aby byla přiměřeně určitá. Návrh zásadně narušuje střednědobé finanční plánování těžářů a deformuje stabilitu podnikatelského prostředí. Stanovení finální výše sazeb pro daný kalendářní rok nařízením vlády do konce dubna daného kalendářního roku v kombinaci s možnou změnou sazeb v každém roce neodpovídá obchodní praxi v sektoru.

Zástupci zaměstnanců vyzvali vládu, aby zachovala tzv. pětileté moratorium zakotvené do poslední novely horního zákona, které tradičním sektorům českého hospodářství uchovává střednědobou jistotu v rámci finančního plánování. Zástupci zaměstnavatelů vyzvali vládu, aby do doby, než budou zhodnoceny dopady na podnikatelské prostředí v těžebním sektoru, byl legislativní proces pozastaven. Po projednání ve výborech a obou komorách Parlamentu České republiky, které byly seznámeny zejména s dopadem na cash-flow těžebních organizací a s dalšími důsledky pro jejich ekonomiku, byla novela horního zákona vyhlášena jako zákon č. 88/2021 Sb. Poslanci částečně akceptovali výhrady podnikatelského sektoru v těžbě nerostů a vyšli podnikatelům v tomto sektoru vstříc v podle našeho názoru nejkontraverznější části návrhu novely horního zákona, a to ve lhůtě pro přechod finančních prostředků vytvářených těžebními společnostmi na sanace a rekultivace z analytických účtů na zvláštní vázané účty včetně prostředků na likvidace dolů a lomů. Ta byla oproti vládnímu návrhu zákonodárci prodloužena do 30. 6. 2030. **Celkově tedy byly aktivity ZSDNP a OS PHGN v této části projektu úspěšné.**

5) Restrukturalizace regionů postižených těžbou

Restrukturalizace regionů historicky zaměřených na těžký průmysl, těžbu surovin a uhelnou energetiku je téma, které v posledních letech získává větší naléhavost na evropské i české národní úrovni.

V České republice se tento problém týká Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje, na nichž se negativně podepsalo 40 let extenzivního využívání domácích nerostů v období komunismu, hospodářská transformace 90. let situaci v zásadě neřešila, i když, a to je pozitivní, stanovila jasné limity, kam může těžba uhlí postoupit. V současné době na regiony klade další velké nároky proměna energetiky související s rychlým až zbrklým přechodem na nízkouhlíkovou ekonomiku.

Vláda v lednu 2017 schválila Strategický rámec hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje, na který navazuje akční plán konkrétních opatření vytvořený nejprve pro léta 2017 a 2018 s výhledem na každoroční aktualizaci.

Na evropské úrovni zároveň vzniká iniciativa Coal Regions in Transition pod vedením Evropské komise, která chce vytvořit stálou platformu pro dialog o potřebách uhelných regionů, operativní týmy expertů schopných pomáhat s řešením problémů v jednotlivých členských zemích a koncepční dokument, který místním a krajským samosprávám poskytne přehled o nástrojích a prostředcích, které jsou v této oblasti k dispozici. Existuje nedostatečný Just Transition Fund, který je hrubě podfinancovaný. Jen za rok vytvoří dnes těžbou uhelné regiony stejné prostředky, jaké JTF pro ČR nabízí za 7 let. Oprávněně je tento fond kritizován a poslanci EP v čele s polským poslancem Buzkem se snaží tento fond navýšit. Ale ani tyto snahy nepřivedou fond do stavu, aby se skutečně mohl nazývat „spravedlivým“.

B) Využití v praxi

Metodologie a procesy, které jsme si osvojili v rámci projektu CZ.03.1.52/0.0/0.0/18 094/0010197 mají pro naši praxi velký význam a přínos.

ZSDNP ani OS PHGN nemohou dokázat samostatně a jednotlivě tolik, jako když dosáhnou shody na základních problémech, které jak zaměstnavatele, tak odbory pálí.

Společně prosazujeme, aby vliv legislativy na naše odvětví a činnost sociálních partnerů nebyl likvidační a aby umožnil další udržitelnou existenci podnikání.

Kolektivní vyjednávání je základním nástrojem na dosahování a udržování sociálního smíru a dialogu, který je předpokladem dalšího společného postupu směrem k třetím stranám, kterými jsou obce a regiony, vláda ČR, EU, ale také média, veřejnost a stakeholderi obecně.

Energetická unie a její cíle do roku 2030 bylo velmi důležité téma, na kterém jsme si demonstrovali politiky EU, které dnes zásadně ovlivňují dění v naší zemi. Řádově 80% legislativy je dnes v ČR předurčeno legislativou EU. EU mění své názvosloví, kterým halí politiku boje proti fosilním palivům. Byla to Energetická unie, pak se objevil EU Green Deal 2050 a jeho krátkodobá politika Fit for 55 s cíli do roku 2030, poté co Covid-19, myšlenku Fit for 55 zhatil a místo k poklesu emisí dochází v letech 2021 a 2022 k nárůstu emisí CO₂ v EU, tak se na úrovni EU “využilo“ války na Ukrajině a přichází se s novou mantrou a tou je REPowerEU, která opět mění cíle a parametry, aniž bylo dosaženo těch předchozích.

Prakticky jsme si společně dokázali, jak je argumentace a společný postup důležitý v tématu vliv novely horního zákona na těžební organizace, kdy se nám společně podařilo odvrátit zruinování oboru nesmyslnou legislativou, připravenou s krátkozrakým záměrem, získat z hornictví, které je v procesu útlumu maximum do rozpočtu a tím postupný a řízený proces zvrátit do kolapsu a katastrofy.

Se zkušeností ze zahraničí, kterou jsme v procesu projektu získali od kolegů v Německu a z jiných zemí EU společně postupujeme ve etapě Restrukturalizace regionů postižených těžbou, kdy jak zaměstnavatelé, tak odbory apelují na EU v procesu sociálního dialogu na úrovni EU nutnost navýšit celkově prostředky z 40 miliard korun na řádově desetinásobek. Na úrovni české vlády pak apelujeme na to, aby prostředky skutečně regionům postiženým těžbou pomohly a byly do nich alokovány. Politické představitele regionů pak jak odbory, tak zaměstnavatelé nabádají, aby tyto zdroje využily pro další zaměstnanost a rozvoj podnikání v regionech, nikoli na projekty, které budou mít jen náklady, ale minimální výnosy.

Celkově je hlavním přínosem to, že jsme se naučili spolupracovat, jak na úrovni KZPS s ostatními svazy, ale také s našimi sociálními partnery, odborovými organizacemi, v našem případě konkrétně s OS PHGN.

Tyto formy spolupráce se pak promítají do spolupráce na úrovni EU v Evropském sociálním dialogu a na úrovni ČR do komunikace a spolupráce na úrovni Rady Hospodářské a Sociální Dohody – Tripartita.

C) Závěrečné shrnutí projektu

1) Vliv legislativy na odvětví a činnost sociálních partnerů

Považujeme naplnění tohoto cíle projektu za splněné? – Jednoznačně ANO, definovali jsme si legislativu, která je strategická ve společném zájmu a určili jsme si kroky, které budeme společně podnikat, aby legislativní rámec neohrozil naše působení.

2) Kolektivní vyjednávání a pracovní právo v kolektivním vyjednávání a v odvětví

Kolektivní vyjednávání je základní aktivita jak ZSDNP, tak OS PHGN. Zhodnotili jsme na základě projektu stávající Kolektivní smlouvu vyššího stupně a připravujeme ve shodě zcela novou Kolektivní smlouvu na roky 2023-2027. To je naše klíčová priorita a spolupráce na projektu nám v tom velmi pomohla.

3) Energetická unie a její cíle do roku 2030

Toto je zásadní téma spolupráce. Z aktivit EURACOAL a Evropský sociální dialog, z jednání v Komisi EU a v Evropském parlamentu víme, že hlas odborů je brán vážně, zatímco argumenty zaměstnavatelů jsou často bagatelizovány, jako zájmy uhelné, nebo průmyslové lobby.

EU již postoupila do fáze vývoje, kdy plán, před jeho realizací do faktické podoby, je v zásadních parametrech upraven, přejmenován a cíle jsou zásadně změněny.

Pěkným příkladem je strategie zvyšování konkurenceschopnosti EU přijatá v Lisabonu, která měla přinést vyšší konkurenceschopnost EU před ostatními ekonomickými prostory. Nenaplnila se a realitou je zaostávání EU oproti USA nebo Asii.

Podobně je to se zelenými ambicemi, kdy byl sice v roce 2020 vinou Covid-19 splněn cíl EU 2020-20, aby pak v roce 2021 došlo zpětně ke zvýšení emisí CO₂ v EU a v roce 2022 a 2023 to bude další navýšení.

EU své plány nedokáže realizovat, protože jsou příliš ambiciózní, nejsou nikým následovány a fakticky se splnit nedají. Proto nebyla realizována dobrá vize Energetické unie vinou sobectví jednotlivých zemí a různými energetickými strategiemi, kdy Francie, Nizozemí, ale i Španělsko a Itálie budovaly terminály na LNG, zatímco Německo protlačovalo Nord Stream 1 a 2 fakticky tak učinilo Evropu a tedy vzhledem k německému vlastnictví naší plynové infrastruktury učinilo i ČR závislou na Rusku.

EU Green Deal má realizační balíček legislativy Fit for 55, ale dříve, než je schválen Evropským parlamentem, už je aktualizován aktivitou REPowerEU. Nikdo už teď neví, co platí a co je závazné. V takové situaci je důležité se vůbec v jednotlivých projektech EU a iniciativách vyznat, pochopit, co může hrozit a co se stejně nikdy nebude realizovat.

4) Vliv novely horního zákona na těžební organizace

Je pěkným příkladem a faktickou case study, jak mohou sociální partneři odvrátit krátkozrakou politicky motivovanou legislativu, jejímž záměrem je krátkozrakou politikou zničit klíčový segment národní energetiky dříve, než je náhrada.

5) Restrukturalizace regionů postižených těžbou

Tento projekt je do dalšího období zásadním tématem naší budoucí spolupráce. Regiony Ústecký kraj a Karlovarský kraj, spojené do regionu Severozápad pro účely financování z EU vykazují v EU jedny z nejhorsích parametrů.

Problémem není ani tak současný zoufalý stav, ale zejména trend a rychlost, s jakou tento region zaostává za zbytkem ČR, což potvrdila i konference v Senátu ČR, kde bylo prokázáno, že region je dnes v řadě aspektů pod úrovní Rumunska.

Za hlavní problém považujeme sociální strukturu obyvatelstva, vzdělanost, migraci z regionu, jednostrannou orientaci ekonomickou a kritický stav školství a zdravotnictví. Region

Moravskoslezský má lepší startovací pozici a také řadu výhod. Zásadní je, že restrukturalizace je tam již v běhu, zatímco region Severozápad stále nemá jasno. V dalším období, chceme společně se sociálními partnery pomoci k tomu, aby transformace dostala jasný rámec rozhodnutím, kdy hnědé uhlí skončí, nebo lépe, jak dlouho bude ČR hnědé uhlí potřebovat. Do regionů musí přijít více peněz na projekty, které mají smysl.

Tuto část projektu nepovažujeme za splněnou a budeme v dalším projektu na tomto úkolu pracovat.

Celkový závěr:

Sociální partneři ZSDNP a OSPHGN, jako členové KZPS a ČMKOS, považují projekt za naplněný, za úspěšný a dohodli se na další spolupráci na projektu novém, který bude s zásadě pokračovat ve dvou směrech a těmi jsou Energetická politika EU a České republiky s cílem spolupracovat na tvorbě nové Státní energetické koncepce, která musí určit, jak dlouho bude uhlí součástí našeho energetického mixu. Druhým tématem je Spravedlivá transformace uhelných regionů v ČR.